

Kongressnyckel

En introduktion till Fackförbundet STs Kongress 24-26 maj 2016

Inledning

Den 24 – 26 maj 2016 håller Fackförbundet ST sin 12:e ordinarie kongress. Under 3 intensiva dagar samlas 127 ombud från hela landet och de flesta av förbundets över 100 avdelningar på Nacka Strands mässan, Stockholm. Kongressen följs också av många gäster; det är vänner från när och fjärran, från Sverige och vår omvärld.

Denna kongressnyckel vänder sig till utsedda ombud, avdelningar och ST-medlemmar som är intresserade av kongressarbetet. Kongressnyckeln har två syften. Dels att beskriva vad en kongress egentligen är, dvs dess roll. Dels beskriva programmet samt det planerade arbetssättet för just 2016 års kongress. I dokumentet finns många datum och tidpunkter som det är viktigt att hålla reda på.

Kongressen utgörs av 127 ombud. Av dessa är 115 ombud som utsetts av förbundets avdelningar. Övriga 12 ombud utgörs av förbundsstyrelsens kongressvalda ledamöter. Därutöver deltar också de två förtroendevalda revisorerna.

De beslut som tas på kongressen ska handla om det som är fackets framtid och livsnerv – dvs de mål vi ska sträva efter att nå och de frågor vi ska driva. Passande nog har vi därför denna gång gett kongressen namnet ”Framtidskongress”.

Målsättningen med kongressen är att den ska ge våra alternativ till lösningar på de frågor som med fackliga förtecken leder in i framtiden. En kongress och dess beslut är hela förbundets angelägenhet. På kongressen möts olika tankar och åsikter. När besluten väl är fattade ska idéer och förslag bli verklighet på arbetsplatser, i avdelningar och i samhället. Syftet med kongressen är att den ska bidra till att ST fortsatt ska vara ett fack som utgår från medlemmarnas behov och krav på jobbet.

Varmt välkommen till vår kongress!

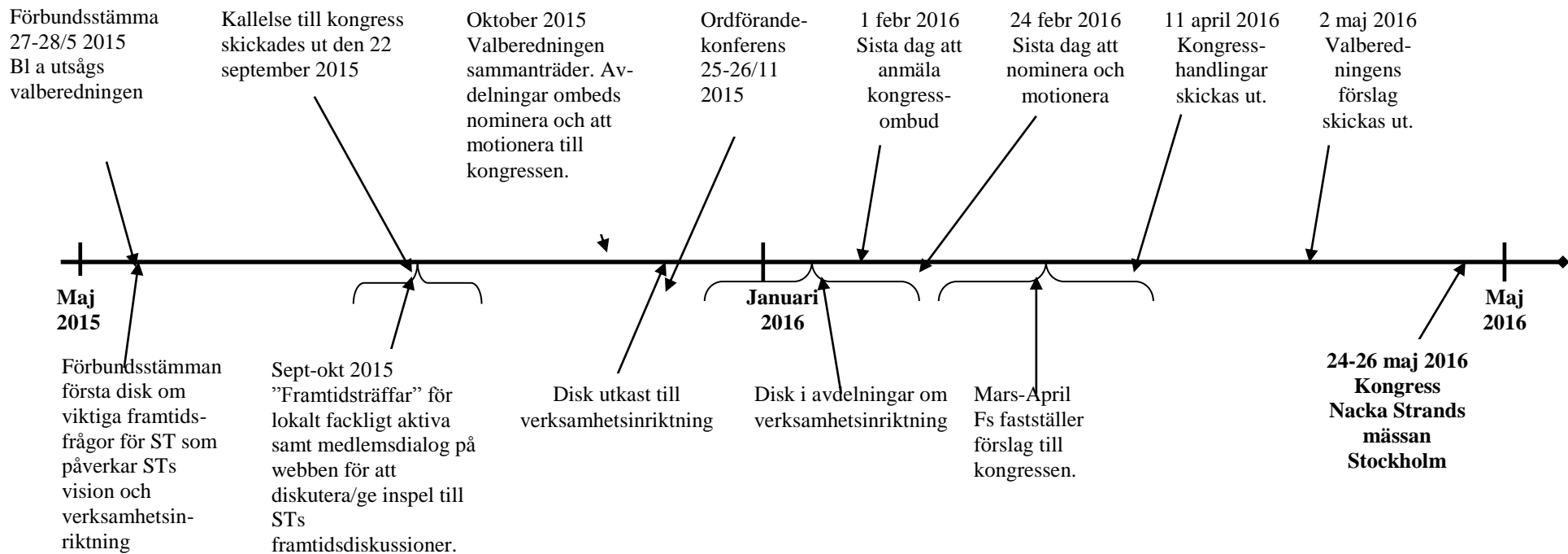

Britta Lejon
Förbundsordförande

Innehållsförteckning

Inledning	2
Övergripande tidsplan för kongressen 2016	4
Kongressens uppgifter	5
Kongressombuden.....	7
Förberedelser inför kongressen.....	8
Kongressen i arbete.....	10
Preliminär tidsplanering under kongressen.....	14
Debatt - javisst! Men hur?.....	16
Debattregler och beslutsordning	17
Arbetsordning	21
Så här redovisas kongressens beslut	23
Vad gör du efter kongressen?	24

Övergripande tidsplan för kongressen 2016

Kongressens uppgifter

Kongressen är det högsta beslutande organet i ST. Kongressen kan besluta i vilken fråga som helst som rör förbundet - organisation, ekonomi, policy och verksamhetsinriktning.

Viktiga kongressbeslut: Det finns vissa "givna" frågor som kongressen alltid måste behandla och fatta beslut om för att förbundet fullt ut skall fungera demokratiskt och manifestera medlemsviljan.

Verksamhetsberättelser och revisionsberättelser samt ansvarsprövning: Kongressen tar ställning till verksamhetsberättelser och revisionsberättelser för det senaste året (2015). På grundval av dessa och vad kongressen i övrigt vet om styrelsens arbete prövar den sedan om styrelsen skall beviljas ansvarsfrihet.

Budget och medlemsavgifter: Kongressen beslutar om verksamhetsinriktning och budget för den kommande kongressperioden (2017-2021).

Stadgar: När stadgarna ändras är det kongressen som fastställer dem. Så skedde när ST bildades 1969. Därefter har ändringar skett vid varje ordinarie kongress, 1971, 1975, 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1999, 2003, 2008 och 2012. Dessutom vid en extra kongress 1990, 1997, juni 2002, december 2002, maj 2005, maj 2007, maj 2009, maj 2011, maj 2014 och maj 2015.

Val: Kongressen väljer förbundsstyrelsens tolv ledamöter och sex ersättare för dessa. Den 13:e ledamoten i förbundsstyrelsen är personalföreträdare. Kongressen väljer också två förbundsrevisorer. Dessa har sedan att ansvara för upphandling av en tredje - auktoriserad revisor. För de förtroendevalda revisorerna väljs två ersättare.

Motioner: Förbundsstyrelsen yttrar sig över alla motioner och lämnar ett förslag till ställningstagande. Motionsrätten är de enskilda medlemmarnas garanti för att kunna få upp sina angelägna frågor till behandling på kongressen. Sedan kongressen 2003 har medlemmarna möjlighet att när som helst under året motionera. Det sker genom att förbundsstyrelsen svarar på en motion. Skulle medlemmen inte vara nöjd med förbundsstyrelsens svar kan han/hon begära att motionen behandlas av den årliga förbundsstämman. Även avdelningarnas utsedda ombud till förbundsstämman kan begära att en motion från medlem ska behandlas på förbundsstämman. En sådan begäran ska vara inlämnad två månader före förbundsstämman, och tre månader före kongressen.

Observera särskilt att under ett kongressår ska motioner från medlemmarna ha yttrande från avdelningen. Motioner som inkommer under januari 2016 kommer förbundskansliet att därför vidarebefordra till avdelningen för yttrande. Motionen ska jämte avdelningens yttrande vara förbundsstyrelsen tillhanda senast den 24 februari 2016.

Arbetsfördelning mellan kongress och förbundsstyrelse: Kongressen ska i stor utsträckning avstå från att besluta i små och medelstora frågor. Praxis är att det finns en naturlig arbetsfördelning mellan kongressen och förbundsstyrelsen. Styrelsen är tillsatt av

kongressen på medlemmarnas uppdrag. Det är därför viktigt att ge styrelsen auktoritet genom att kräva att den inom vissa ramar ska agera självständigt och på eget ansvar inför medlemmarna. Rent praktiska skäl talar också för en sådan ordning.

Arbetsfördelningen innebär främst att kongressen fattar beslut som formar STs fackliga politik medan förbundsstyrelsen har till uppgift att konkretisera, löpande anpassa och driva denna politik. Styrelsen ska alltså förverkliga kongressens beslut. Mellan kongresserna kan frågor uppstå som inte har förutsetts och där ingen vägledning finns i form av kongressbeslut. Då tar styrelsen självständigt ställning. Det står också tydligt i stadgarna (§ 24) att förbundsstyrelsen mellan kongresserna är förbundets högsta beslutande organ.

Arbetsfördelning mellan kongress, förbundsstyrelse, förbundsstämma och avtalsråd:

Förbundsstämman sammanträder på våren varje år utom ordinarie kongressår. Stämman behandlar verksamhetsberättelsen och revisionsberättelsen för närmast föregående år och tar därefter ställning till ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen.

Förbundsstämman tar också ställning till en övergripande verksamhetsinriktning och budget nästkommande år, samt förrättar fyllnadsval när det har uppstått vakanser i förbundsstyrelsen eller bland revisorerna. Det gäller såväl ledamöter som ersättare. Avtalsråden och förhandlingsdelegationer är rådgivande organ till förbundsstyrelsen i förhandlingsfrågor och andra frågor som handlar om medlemmarnas villkor i arbetet.

Kongressombuden

Kongressombuden är utsedda av avdelningarna, förbundsstyrelsens ordinarie ledamöter (utom personalföreträdaren) och revisorerna. Kongressen 2016 består av totalt 127 ombud.

Avdelningarna utser totalt 115 ombud, baserat på antalet yrkesverksamma medlemmar.

Avdelningar med 150 - 500 medlemmar utser ett kongressombud. Avdelningar med fler än 500 medlemmar får ytterligare ett ombud. Större avdelningar väljer kongressombud enligt en stigande skala. Ombuden utses på års- eller ombudsmötet. Avdelningar med mindre än 150 medlemmar utser inte själva kongressombud. De väljer istället kongressombud tillsammans med andra avdelningar som inte heller når upp till 150 medlemmar och bildar tillsammans en valkorporation. Valkorporationen får ett ombud per 400 medlemmar. Förbundsstyrelsen fastställer det antal ombud som varje avdelning eller valkorporationen ska utse.

Ersättare för kongressombud är inte personliga utan inträder i den ordning de har valts.

Förberedelser inför kongressen

Långt innan kongressen samlas, börjar kongressarbetet. Förbundsstyrelsen är angelägen om att på ett tidigt stadium involvera avdelningarna och de förtroendevalda i kongressarbetet. Ambitionen är att de frågor som kongressen behandlar ska vara väl kända ute i förbundet. Förbundsstyrelsen fastställer vilka förslag den ska förelägga kongressen. Några är givna: verksamhetsinriktning och budget för kommande kongressperiod.

Förbundsstyrelsen förbereder även kongressarbetet på så sätt att den föreslår tre mötesordföranden för kongressen. Det är visserligen kongressen som beslutar om ordförande men sådana stora och ganska betungande uppdrag måste förberedas i god tid. De blivande ordförandena måste få tid att gnuggas i möteteknik, gå igenom vilka sakfrågor som ska behandlas och vara med och planera hur arbetsordningen ska läggas upp för att kongressen ska kunna genomföras på ett bra sätt.

Utskott: Förbundsstyrelsen förbereder utskottsarbetet som ska ske under kongressen genom att föreslå vilka och hur många utskott som ska tillsättas. Ibland föreslås utskottsledamöter efter förslag från avdelningarna, men det är kongressen som väljer dem. Under rubriken ”Kongressen i arbete” beskrivs utskottsarbetet under 2016 års kongress utförligare.

Motioner: Såväl enskilda medlemmar som STs avdelningar, sektioner och klubbar kan motionera (stadgarna § 18). Avdelningar sänder motioner direkt till förbundsstyrelsen. Sektioner, klubbar och enskilda medlemmar skickar motionerna till sin avdelning, som har skyldighet att yttra sig över motionerna och sedan vidarebefordra dem till styrelsen. Förbundsstyrelsen ska yttra sig över alla motioner som en ledning för kongressens behandling. Se också sid 5 om formerna för den ständiga motionsrätten. Observera särskilt att under ett kongressår ska motioner från medlemmarna ha yttrande från avdelningen. Motioner som inkommer under januari 2016 kommer förbundskansliet att därför vidarebefordra till avdelningen för yttrande.

Det är angeläget att skapa så stor delaktighet som möjligt kring kongressarbetet. Förbundsstyrelsen har därför lagt särskild vikt vid detta i det kongressförberedande arbete som beskrivits ovan.

Motionstiden går ut den 24 februari 2016. Då inleds styrelsens arbete med att yttra sig över motionerna och samtidigt omhänderta resultatet av de framtidsfrågor som förts under 2015. Dessa tillsammans bildar sedan det underlag presenteras för kongressen.

För att underlätta kongressens arbete med motionerna bör vissa förutsättningar uppfyllas:

Ta endast upp en fråga i varje motion: Motionerna kommer att delas upp på olika ämnesområden för att underlätta kongressens behandling. Det blir då komplicerat om en motion innehåller flera olika krav.

Skriv kort och klart vilka kraven är: Börja med att tala om vad du vill - ange det redan i motionens rubrik. Motivera sedan varför du vill förändra. Avsluta med ett yrkande i form av en att-sats som kort sammanfattar vad du vill att kongressen ska besluta om.

I princip kan man motionera om vad man vill. Det är svårt att ange vad man bör ta upp i en motion, men allmänt kan sägas att de krav man för fram bör vara sådana att kongressen kan fatta beslut. Lokala eller kortfristiga frågor kan det vara större ide att föra fram till den egna avdelningen eller sektionen. Detaljerade krav inför en avtalsrörelse är det t ex oftast lättare att föra fram på annat sätt än via kongressmotion.

Kongressmotioner från avdelningar/sektioner /klubbar bör vara väl förankrade hos medlemmarna. Ett bra sätt är att behandla dem på ombudsmöten och årsmöten.

Valberedningen: Valberedningen förbereder valen. Förbundsstämman i maj 2015 utsåg valberedning bestående av nio ledamöter. Den började sitt arbete med att uppmana avdelningarna att komma med förslag på ledamöter och ersättare till förbundsstyrelse och revision. Det är viktigt att avdelningarna i sitt nomineringsförfarande tar sitt ansvar för styrelsen som helhet. Valberedningens arbete underlättas om nomineringarna spänner över hela förbundsområdet. Senast den 2 maj 2016 presenterar valberedningen sitt förslag. Även namnen på sådana som nominerats men inte föreslagits av valberedningen redovisas.

Kongresshandlingarna: Merparten av kongresshandlingarna skickas ut till ombuden under april 2016. En omgång av handlingarna skickas också till avdelningar, sektioner och klubbar. Samtliga handlingar skickas ut digitalt och finns i den personliga läsplattan samtliga kongressombud kommer ha under kongressen.

Kongresshandlingarna innehåller:

- Motioner samt förbundsstyrelsens yttranden
- Dagordning, arbetsordning
- Förslag avseende verksamhetsinriktning och budget för kongressperioden
- Övriga förslag, rapporter eller dylikt från förbundsstyrelsen.

Kongressombuden förbereder sig genom att gå igenom kongressmaterialet och tänka igenom inlägg och yrkanden. Kontakter med medlemmarna är en viktig del i förberedelserna. Detta kan ske genom att i arbetsgrupper gå igenom materialet eller genom att behandla kongressfrågor på särskilda möten. Kort sagt: det kan ske på olika sätt, men det är viktigt att medlemmarna får möjlighet att ge sina ombud i avdelningen besked om hur de ser på olika frågor som en ledning för ombudens agerande under kongressen.

Kongressen i arbete

Kongressdagarna börjar med att ombuden i god tid anländer till kongresslokalerna. Där kommer en avprickning av ombuden att ske. Ombuden kommer att få information om praktiska saker, bland annat var i salen ombuden ska sitta.

Vid kongressen kommer ett digitalt mötessystem att användas som heter Easymeet. Samma mötessystem användes vid 2012 års kongress. Ambitionen är att genomföra en papperslös kongress. Det innebär att samtliga handlingar kommer att distribueras digitalt och finnas tillgängliga i läsplattan som alla ombud kommer att ha på kongressen. Under själva kongressen används mötessystemet som stöd för själva mötet, exempelvis för att begära ordet och att rösta.

Det första kongressen gör efter de inledande hälsningsanförandena är att ta ställning till arbetsformer med mera under kongressen. Därefter väljs ett presidium som leder kongressens arbete.

Kongresspresidiet samt justerings- och rösträknare: Kongressen väljer tre personer till att vara kongressordföranden och tre personer att vara sekreterare. Tillsammans utgör dessa kongresspresidiet. Tre personer väljs också bland ombuden att justera protokollet och tillika vara rösträknare.

De tre kongressordförandena leder växelvis förhandlingarna. Ordförandena bör försöka få behandlingen av en pågående fråga avslutad innan kongressen ajourneras för till exempel lunch, middag och avslutning av kvällsplenum. Ordförandena har därför rätt att lägga förslag om att debatten avslutas samt föreslå tidsbegränsning för talarna. Sådana förslag kan även läggas av kongressens övriga deltagare. Om tjänstgörande ordförande vill delta i debatten ska han/hon överlåta åt annan ordförande att leda förhandlingarna. Vidare beslutar presidiet i vilken ordning de olika punkterna ska behandlas.

De tre sekreterarna kommer från förbundskansliet och har till främsta uppgifter att hålla ordning på yrkanden och talarlistan samt skriva kongressens beslutsprotokoll. Det senare ska bland annat återge förslag och beslut, vilka som deltagit i debatten, verksamhetsinriktningen, mm.

De tre valda justerarna ska justera protokollet. Deltagarna ska så fort det är möjligt efter kongressen få ett justerat protokoll. Under kongressen kommer vi att använda oss av ett digitalt röstningssystem, men i händelse att det inte fungerar eller något annat inträffar ska de räkna rösterna.

Omröstningar: Under kongressen kommer ombuden att kunna rösta via den personliga läsplatta som finns tillgänglig under kongressen.

Omröstning i sakfrågor sker öppet med acklamation, enkel majoritet gäller (utom vid stadgefrågor eller vid val av förbundsstyrelse). Rösträtten är personlig och kan därmed inte överlåtas till annan. Om ordföranden har svårt att bedöma vilket förslag som erhållit majoritet, eller om något ombud begär det, ska votering ske. Votering kan ske genom försöksvotering med uppsträckt röstkort eller genom digital rösträkning. Vid digital

rösträkning används den personliga läsplattan. Vid lika röstetal avgör tjänstgörande ordförande med utslagsröst. Den som begär votering ska göra det tydligt och hålla sitt röstkort väl synligt.

För personval gäller sluten omröstning i alla de fall där fler är föreslagna än det antal som ska väljas. Voteringen är anonym. Det digitala röstningssystemet kan se vem som röstat, men inte hur. När ett beslut har fattats sparas ingen information om röstningen i systemet. Vid val av förbundsordförande måste den som blir vald ha fått fler än hälften av det totala antalet röstberättigade. Om inte det antal kandidater som ska väljas uppnår det röstetalet sker omval mellan de två som fått flest röster. Vid lika röstetal då avgörs valet genom lottning.

Vid val till förbundsstyrelse och om det finns fler nominerade än vad som ska väljas (nio st ledamöter och sex ersättare) finns en valsedel i läsplattan, där alla personer som är nominerade finns med. Man ska då markera ett eller flera namn. Mötessystemet accepterar inte valsedlar med för många namn. Ersättarna rangordnas efter röstetalet. Skulle två eller flera valda ersättare få samma röstetal fastställs rangordningen genom en ny valomgång bland dessa. Anonymitet garanteras vid personval.

Föredragning och förslag: Ordet begärs skriftligt. Tiden för varje talare, utom för föredragande, är begränsad till fyra minuter om inte kongressen beslutar annat. Alla förslag och yrkanden i samband med debatt ska avges från talarstol och skriftligt via den personliga läsplattan. Förslag bör avges i början av debatten. Efter att kongressen beslutat avsluta debatten får inga ytterligare förslag i frågan läggas. Reservationer ska avges skriftligt senast 15 minuter efter det att beslut fattats.

Kongressutskott: Innan utskottsarbetet börjar sker en debatt i plenum. Ombuden argumenterar då för sina åsikter och lägger yrkanden. Därefter sker överläggningar i utskott. Förbundsstyrelsen förbereder för att samtliga ombud vid kongressen ska delta i utskottsarbetet. Preliminärt beräknas 11 utskott med 10-11 ombud i vardera utskott. Utskotten delas in tvärs över avdelningsgränser. Varje utskott har att diskutera och ta ställning till förbundsstyrelsens förslag till verksamhetsinriktning samt också till de yrkanden som framförts i plenum under den inledande behandlingen av verksamhetsinriktningen och de motioner som har aktualitet i ämnet. Förhållningsreglerna för utskotten är att de ska ta ansvar för helheten men kunna fördjupa sig i något avsnitt. Det är förslagen till mål och prioriteringen av de frågor vi ska driva inom dessa områden som utgör grunden för en fördjupning i ett utskott. Utskotten ska ta fram ett förslag.

När varje utskott avslutat sin beredning presenterar det sina förslag skriftligt. Varje ombud har möjlighet att i detta anmäla en avvikande uppfattning till majoriteten. Varje utskott avslutas också med att välja två representanter som ska föra utskottets diskussioner vidare i ett för samtliga utskott gemensamt beredningsorgan. Det gemensamma utskottet består av 22 ledamöter, valda av utskotten ovan. I det gemensamma utskottets möte deltar också tre ledamöter från förbundsstyrelsen. Det gemensamma utskottet utser inom sig en ordförande. Det gemensamma utskottets sammansättning är vald mot bakgrund av att underlätta den slutliga behandlingen i kongressens plenum. För att undvika risken att kongressen ställs inför två förslag, ett från förbundsstyrelsen och ett från det gemensamma utskottet, är målsättningen att det ursprungliga förslaget som förbundsstyrelsen lagt fram ska kunna ersättas med det förslag som det gemensamma utskottet i kongressen arbetar fram.

I det fall det kan komma fram särskilt komplicerade frågor kan dock en annan form av utskottsbehandling behöva ske. Förbundsstyrelsen kommer att vid behov vara förberedd på att föreslå en hanteringsordning om detta behov uppstår.

Kongressens arbetsformer och preliminära tidsplan: Beslut i kongressen sker genom att en fråga behandlas i plenum, det vill säga hela kongressen är samlad. Det är en öppen arbetsform som ger full insyn i beslutsprocessen.

När kongressen samlas under tisdagen den 24 maj behandlas, efter de inledande formfrågorna, förbundsstyrelsens förslag till verksamhetsinriktning. Verksamhetsinriktningen innehåller förslag till områden med tillhörande mål och sakfrågor förbundet ska prioritera och arbeta med under den kommande kongressperioden. Verksamhetsinriktningen innehåller även ett förslag till budget för kongressperioden.

Under den inledande behandlingen av kongressens första dag ska yrkanden till förbundsstyrelsens förslag om verksamhetsinriktning ställas. Samtliga yrkanden ska sedan finnas med i utskottets arbete efter middagen. Yrkandena kommer att finnas tillgängliga i de läsplattor samtliga ombud har tillgång till under kongressdagarna.

Den första dagen avslutas med utskottsbehandling av förslaget till verksamhetsinriktning och budget (se utskottsarbete ovan).

Det gemensamma utskottets förslag presenteras på onsdagen klockan 09.00 i plenum. Därefter ger först förbundsstyrelsen sitt utlåtande på förslaget och sedan följer debatt.

När kongressen behandlar gemensamma utskottets förslag under onsdagen kommer samtliga yrkanden som lämnats in den första dagen att finnas med, under förutsättning att de återupprepas. Nya yrkanden får dock inte lämnas in, undantaget att det yrkandet gäller i en helt ny fråga som gemensamma utskottet kommit fram till.

Preliminär tidsplanering under kongressen

Tisdag 24 maj 2016		Onsdag 25 maj 2016		Torsdag 26 maj 2016	
11:00	Kongressen öppnas Inledning av Britta Lejon samt några gäster (Statsministern, Eva Nordmark och internationell gäst)	09:00 (3 tim)	Plenum. Gemensamma utskottet presenterar sitt förslag. Debatt och beslut om vision, mål och budget.	09:00 (3 tim)	Plenum. Kvarvarande frågor samt lönepolitik, motioner och beslut om fortsatt process om förbundsnamn mm. Prel Panelsamtal ”En stat i världsklass”
12:30	Lunch	12:00	Lunch	12:00	Lunch
13:30	Formalia. Upprop, beslut om dagordning och arbetsordning. Val av kongressens funktionärer, ordförande, sekreterare samt justerare tillika rösträknare. Verksamhetsberättelse 2015 jämte revisorernas berättelse och beslut om ansvarsfrihet.	13:00	Prel panelsamtal (Hållbart arbetsliv och digitalisering?)	13:00 (2,5 tim)	Plenum. Fortsatt behandling kvarvarande frågor. Prel panelsamtal om infrastruktur
15:00 (3 tim)	Verksamhetsinriktning kongressperioden 2017-2020. Vision, mål och ekonomi.	14:00	Valfrågor Förbundsordförande, 2st vice ordföranden, 9 ordinarie ledamöter samt 6 ersättare i förbundsstyrelsen. 2 revisorer samt två ersättare.	15:30	Kongressen avslutas
18:00	Middag	16:00 (0,5tim)	Fortsatt behandling av kongressärenden	16:00	Hemfärd
19:00 (2 tim)	Utskottsarbete	16:30	Slut för dagen		
21:00	Gemensamma utskottet sammanträder	19:00	Kongressfest		
22:30					

Debatt - javisst!

Men hur?

Nya frågor som kongressombuden inte är förberedda på tas normalt inte upp. Undantag brukar endast göras för uttalanden. Dessa ska då antas enhälligt som ett led i manifestationen av förbundets linje.

I många frågor går kongressen snabbt till beslut, ibland helt utan debatt. Förutsättningarna för detta är att förbundsstyrelsens förslag oftast är så förankrade i en naturlig förbundssyn att kompletteringar eller markeringar inte behövs.

I andra fall kan debatterna bli långa. Det kan då bero på att frågan är stor eller ny och att det finns olika uppfattningar i sakfrågan i förbundet.

Debatt i principiella frågor är viktig. Den klarlägger opinionsläget i förbundet och kan bli utgångspunkten för att finna en klar förbundsuppfattning. Den kan också visa att en kompromiss är nödvändig.

Under debatten ålägger sig kongressen vissa restriktioner:

Inga långa debatter i mindre viktiga frågor: Kongressen bör bereda tid för debatt i de principiellt viktiga frågorna och bör därför hålla debatten i andra frågor så kort som möjligt.

Inga debatter efter utskottsbehandling: Ett utskott arbetar för att lägga fram ett förslag som speglar en majoritetsuppfattning och som ofta är en kompromiss. Remissdebatten har skett före utskottsbehandlingen - och den som inte kan acceptera utskottets förslag kan naturligtvis återkomma med ett yrkande.

Komplicera inte beslutsfattandet: Det normala är att till- eller avstyrka styrelsens förslag, att yrka bifall till eller avslag på en motion eller att ansluta sig till ett yrkande som någon annan framställt. Läggs många säryrkanden blir själva beslutsfattandet en tung och långsam process.

Skälen för kongressen att ålägga sig dessa begränsningar är två. För det första är tiden knapp. Om t ex varje kongressombud vill tala i fem frågor och varje gång använda fem minuter går det lätt att räkna ut att kongressdagarna inte räcker utan måste förlängas högst väsentligt.

För det andra bör kongressen manifesteras enighet i de verkligt betydande frågorna.

Den fackliga styrkan och sammanhållningen kan förefalla mindre om debatten kring oväsentliga frågor blir lång och utdragen och om mängder av ganska likalydande säryrkanden läggs.

Debattregler och beslutsordning

Olika slags yrkanden: När kongressen börjar behandla en fråga, t ex en motion, hänvisar ordföranden till vad förbundsstyrelsen sagt i sitt yttrande över motionen. Endast i vissa speciella frågor sker särskild föredragning som då avslutas med bifallsyrkande till styrelsens förslag.

När frågan och förslag till beslut presenterats lämnar ordföranden ordet fritt. Ett ombud som har en annan uppfattning än styrelsen om hur beslutet bör se ut, begär ordet och talar för sin åsikt. Det kallas för att plädera. Pläderingen avslutas med ett yrkande som i detta fall innebär ett annat förslag till beslut än styrelsens. Yrkandet skall lämnas skriftligt till presidiet. Det kan vara ett avslags- eller ändringsyrkande. Ombudet kan tycka att styrelsens förslag är bra i stort sett, men vill lägga till något. Detta kallas tilläggsyrkande. Gemensamt för dessa yrkanden är att man kräver att kongressen ska fatta beslut omgående. Dessa yrkanden kallas sakyrkanden.

En annan typ av yrkanden är t ex sådana där man kräver att de ska remitteras till utskottsbehandling eller att kongressen bör avstå från att besluta med en gång utan i stället skicka frågan på remiss till förbundets lokala organ. Dessa yrkanden brukar kallas formella.

Att bryta talarlistan: Under debatten håller kongresspresidiet reda på i vilken ordning de olika talarna har begärt ordet och upprättar en talarlista. Grundregeln är att ombuden får ordet i den ordning de begärt det. Om någon begär replik, sakupplysning, ordningsfråga, tidsbegränsning eller streck bryts dock talarordningen.

Replik kan den begära som blir felaktigt uppfattad eller blir "påhoppad". Man får då ordet omedelbart efter den som talar för att snabbt kunna tillrättalägga missförstånd. En replik ska alltid vara mycket kort och den får inte användas för att argumentera eller lägga yrkanden.

Sakupplysning kan man begära när någon kommer med felaktig information eller liknande. Man får då ordet omedelbart och kan rätta till felaktigheten. Något annat får inte framföras.

Ordningsfråga har inget samband med själva sakfrågan. Den har att göra med formerna för hur mötet genomförs. En ordningsfråga bryter talarlistan i sakfrågan - ibland kan det bli en ny talarlista för ordningsfrågan. En ordningsfråga kan gälla att ett ombud anser att dagordningen eller propositionsordningen ej följs, att man vill ha en paus eller att man tycker att debatten ska kortas genom tidsbegränsning eller streck.

Tidsbegränsning kan man begära för att korta av debatten. Ordföranden avbryter då diskussionen i sakfrågan och kongressen tar ställning till om man ska införa tidsbegränsning eller inte. Om kongressen bestämmer sig för att införa tidsbegränsning ska den också besluta hur lång denna ska vara. Införs tidsbegränsning på tre minuter får ingen talare prata längre. Tidsbegränsning kan införas för viss fråga resten av dagen eller för den återstående kongresstiden.

Streck begärs också för att korta av debatten. När någon begär streck går man tillväga på följande sätt:

1. *Ordet lämnas fritt angående förslaget att införa streck*
2. *Diskussion om att införa streck*
3. *Beslut fattas om att införa streck*
4. *Ordföranden repeterar de yrkanden som finns*
5. *Ordföranden frågar om det finns fler yrkanden*
6. *De som har yrkanden redovisar dessa (bara yrkandet inga argument)*
7. *Förslagsställandet avslutas*
8. *Ordföranden talar om vilka som finns antecknade på talarlistan*
9. *Ytterligare talare får möjlighet att anmäla sig*
10. *Streck sätts*
11. *Man fortsätter diskussionen i sakfrågan efter den talarlista man nu gjort. Ingen ytterligare talare kan nu anmäla sig.*

Att fatta beslut: När inga fler talare är anmälda i en viss fråga fastställer ordföranden med ett klubbslag att diskussionen är avslutad. Han/hon repeterar alltid de inkomna förslagen för att kontrollera att alla är med och är rätt uppfattade. Om två förslag är mycket lika kan ordföranden föreslå att de jämkas ihop. Detta måste alltid godkännas av förslagsställarna. Ordföranden föreslår därefter propositionsordning, det vill säga i vilken ordning de olika yrkandena ska tas upp till beslut.

Finns bara två förslag exempelvis bifall och avslag till styrelsens förslag frågar ordföranden först om kongressen beslutar i enlighet med bifallsyrkandet och sedan om den beslutar i enlighet med avslagsyrkandet.

Finns många yrkanden bör ordföranden som regel inte ställa mer än två förslag mot varandra åt gången. Då kan det vara bra att använda indelningen av yrkanden i två grupper nämligen:

1. Formella yrkanden, t ex remiss till utskott. Gemensamt för dessa är att de inte tar ställning i sakfrågan, de vill skjuta upp beslutet. Den här typen av yrkanden börjar man alltid med.
2. Sakyrkanden, t ex bifall, avslag, ändringsyrkanden, tilläggsyrkanden. De har det gemensamt att de tar ställning till sakfrågan och vill ha beslut nu.

För att underlätta kan man göra en schematisk uppställning:

<i>Senare</i>	<i>Nu</i>
Remiss till utskott	Bifall
Beslut på annat sätt:	Ändringsyrkande
	Bifall till tilläggsyrkande
	Avslag

Om man utgår från exemplet ovan börjar kongressen med att ta ställning till om beslut ska fattas nu eller senare. Om det senare vinner har man röstat bort alla förslag som ryms under rubriken "Nu" och fortsätter med att ta ställning till om frågan ska remitteras eller avgöras på annat sätt. Om däremot "Nu" vinner har man röstat bort allt under rubriken "Senare". Man fortsätter med att ta ställning till om förslaget ska bifallas eller avslås. Beslutar man att bifalla förslaget blir nästa steg att ta ställning till om bifallsyrkandet ska ändras eller inte. Därefter tar man ställning till på vilket sätt.

Beslut genom acklamation: Det vanligaste sättet att fatta beslut är att göra det med acklamation, d v s ja- och nej-rop. Ordföranden lyssnar på vilket förslag som får flest ja-röster. I vissa fall vill man kanske särskilt poängtera att alla är överens. Hörs då bara ja-rop frågar ordföranden: någon däremot? Om ingen är det har kongressen fattat ett enhälligt beslut.

Beslut genom röstning: Om ett ombud tycker att ordföranden hört fel begärs votering. Man brukar då börja med försöksvotering, d v s ordföranden ber ombuden räkna upp händerna men räknar inte utan tittar på antalet händer. Ofta syns det ganska väl vilket förslag som vunnit.

Ombud som efter försöksvoteringen fortfarande tycker att ordföranden har fel måste begära rösträkning. De personer som utsetts till rösträknare av kongressen träder nu i funktion och räknar rösterna. De skriver ned siffrorna på en lapp och överlämnar den till ordföranden som sedan talar om hur rösträkningen utfallit. De här sätten att rösta kallas öppen omröstning, d v s andra vet hur man röstar. En annan metod är att använda voteringsapparat, ombuden trycker på knappar och resultatet visas på väggen.

I vissa fall händer det att någon begär sluten omröstning. Var och en får då på en röstsedel ange vad man röstar på. Gäller det en sakfråga ska kongressen rösta om det ska vara sluten omröstning eller ej. Gäller det däremot personval räcker det med att en person begär sluten omröstning för att denna ska genomföras.

Olika slag av majoritet: Det system vi tillämpar när vi ska besluta i en fråga bygger på att en majoritet av ombuden stöder förslaget.

Den vanligaste formen av majoritet kallas för enkel majoritet och innebär att hälften samt ytterligare en av de röstande ska stödja förslaget. Den tillämpas i sakfrågor.

Vid personalval finns det två typer av majoritet. Den första gäller val av ordförande. Där fordras det mer än hälften av vid valet avgivna godkända röster. Den andra gäller övriga personval där den eller de som får flest röster blir valda.

Vid stadgeändring krävs däremot en kvalificerad majoritet. För att ändringsförslaget ska gå igenom fordras att minst 2/3 av samtliga röstberättigade stöder förslaget.

Vid lika röstetal för två förslag som avgörs med enkel majoritet har tjänstgörande kongressordförande utslagsröst. Vid lika röstetal i personval faller lotten utslaget.

Att reservera sig mot ett beslut: Ett ombud som är emot ett beslut som kongressen fattat i en viktig principiell fråga kan reservera sig mot beslutet. Reservationen kan lämnas med eller utan motivering. Det senare kallas blank reservation.

Den som har reserverat sig mot ett beslut är fri att senare öppet kritisera och tala och verka för en ändring av beslutet. Däremot har man skyldighet att trots reservation följa beslutet.

Reservationsrätten bör användas med restriktivitet. Den blir ganska verkningslös om den används för ofta. Kongressen bör sträva efter att manifesteras sammanhållning och uppslutning kring väsentliga frågor. Detta innebär inte att debatten ska strypas under kongressen, tvärtom kan en intensiv öppen och ärlig debatt bidra till att skapa gemenskap

kring viktiga mål. Men det bör gå att genom lyhördhet och kompromissvilja söka sig fram till beslut som kongressen kan acceptera utan reservationer. En kongress med reservationer i många frågor framstår inte som en manifestation av facklig styrka utan visar snarare på splittring.

Arbetsordning

I arbetsordningen, som fastställs av kongressen hittar man de flesta regler som rör kongressens arbete. Här följer några exempel på vad en arbetsordning innehåller.

Tidschema: En preliminär plan över tiden under kongressen för start- lunch- middags- och sluttidpunkter samt i förväg bestämda inslag. I övrigt bestämmer kongresspresidiet när olika frågor ska behandlas och lämnar uppgift om tidsplaneringen varje dag.

Offentlighet: STs kongresser är offentliga

Reseräkningar: Här anges den tidpunkt när reseräkningen ska vara inlämnad.

Begäran om ordet: Detta ska ske skriftligt på speciella kort som lämnas till kongresspresidiet. Alla inlägg ska göras från talarstolen. Här anges också vilka som kan ha rätt att få ordet omedelbart.

Yrkanden och eventuella reservationer: Alla yrkanden skrivs in på den personliga läsplattan.. Eventuella reservationer ska också göras skriftligt i omedelbar anslutning till den aktuella punkten på dagordningen och innan nästa punkt tas upp. Man kan komplettera reservationen med en motivering som inges innan förhandlingarna avslutas för dagen.

Tidsbegränsning: Här anges om man i förväg har lagt förslag om tidsbegränsning. Det framgår då hur lång tid tidsbegränsningen är och om den gäller samtliga frågor samt om det finns några som är undantagna från tidsbegränsning.

Inträde av ersättare: Samtliga kongressledamöter ska tjänstgöra under hela kongressen. Om allvarligt förhinder uppstår under kongressen får ersättare inträda för hela återstoden av kongressen. Ersättaren ska då registreras hos kongresspresidiet.

Röstlängd: Röstlängd upprättas och sker genom att ombuden har loggat in på sin personliga läsplatta. Den aktualiseras löpande, bla med ledning av de uppgifter ledamöterna skriftligen lämnar till kongresspresidiet när de:

- lämnar kongressen
- återkommer till kongressen
- kommer för sent

Nominering av kandidater till val vid kongressen Enligt den valordning som är fastställd gäller bland annat följande:

Kongressledamöterna kan nominera eventuella motkandidater till de av valberedningen föreslagna. Detta ska göras senast kl 17:30 den första dagen. eller vid tidpunkt som meddelas av kongresspresidiet. Nomineringarna lämnas till kongresspresidiet. Möjliga att nominera är endast personer som:

- finns med bland de som tidigare till valberedningen nominerats och/eller
- de som valberedningen föreslagit.

Innan förhandlingarna avslutas första dagen, kl 18:00, meddelar kongresspresidiet vilka nomineringar som inkommit.

När kongressen går till val meddelar valberedningen vilka motkandidater som nominerats under kongressens första dag. En motkandidat ska för att kunna väljas på nytt föreslås av kongressombud från talarstolen. I det fall kongressen väljer en annan kandidat till ett uppdrag än valberedningen föreslagit, kan den som ursprungligt föreslagits av valberedningen (utan hinder av nomineringstider) vara aktuell för ett annat uppdrag.

Så här redovisas kongressens beslut

Snabbprotokoll under kongressen: Under kongressen kommer de beslut som fattas att fortlöpande redovisas i snabbprotokoll. Ett sådant protokoll skrivs ut efter varje dag och delas ut till kongressombuden. Det ger ombuden möjlighet att följa vilka beslut som fattats. Förutom besluten återges även de yrkanden som framställs i debatten.

Beslutsprotokoll efter kongressen: Efter kongressen redigeras snabbprotokollet till ett beslutsprotokoll.

Det stora protokollet efter kongressen: Det mera utförliga kongressprotokollet framställs efter kongressen och brukar bli färdigt ca 7 månader senare. Det innehåller en fullständig redovisning av alla inlägg och diskussioner. Det stora kongressprotokollet framställs i ett begränsat antal exemplar som förvaras på förbundskansliet.

ST kongressen i massmedia: Ju mer vi får in om ST-kongressen i tidningar, radio och TV desto bättre sprider vi kännedom till en vid krets om vad som händer. Förbundet centralt kommer att före/under/efter kongressen både ordna presskonferenser om särskilt viktiga och intressanta kongressfrågor och sprida material i form av pressmeddelanden och sammandrag. Under kongressen arbetar en presstjänst med att serva journalister med underlag och med att föra dem samman med lämpliga intervjupersoner.

Du har som kongressombud en viktig roll då det gäller att intressera lokalpress och radio, även regional-tv, för kongressen. Erfarenheterna visar att det är både tacksamt och mycket lättare att intressera massmedia ute i landet än storstadspressen. Tag med dig din/era motioner och gå upp på lokaltidningsredaktionen! Bäst är det förstås om motionerna handlar om sådana frågor som särskilt angår länet eller orten.

Även det faktum att du bor i X-stad och nu ska delta som ombud i ett stort fackförbunds kongress gör dig intressant för massmedia. Håll sedan kontakten under kongressen: Ring och skicka eventuellt underlag. Bäst är om du kan locka någon journalist till kongressen. Ta väl hand om honom eller henne genom att hjälpa till att till exempel plocka fram material och intervjuer. Presstjänsten hjälper till med detta.

Sociala medier: Alla nyheter kring kongressen kommer att publiceras på Facebook. Även filmer som vi spelar in under kongressen kommer att läggas upp här. På Facebook kommer vi i vanlig ordning att kunna svara på frågor som kommer in från medlemmar och förtroendevalda under kongressdagarna. På Twitter kommer händelser och nyheter i första hand att fylla vår kanal på Twitter under hashtaggen **#framtidensST**.

Vad gör Du efter kongressen?

Du lämnar givetvis en rapport "på hemmaplan" om vad som hänt på kongressen främst om dina/era egna motioner, men även om andra frågor som du anser viktiga. Gör det gärna utifrån dina personliga intryck: Visst ska du redovisa fakta, det vill säga besluten, men lika viktigt är att du försöker dela med dig av stämningen, av färgstarka inlägg och festliga händelser. Du kanske har fotograferat - visa bilderna, gör ett kåseri med faktainslag. Kort sagt: dela med dig av glädjen och stimulansen i det fackliga arbetet såsom det manifesterats på kongressen!

